

Катедра "Икономика на природните ресурси"

УТВЪРЖДАВАМ:

ЗАМ.РЕКТОР ПО НИД:

ПРОГРАМА

**за кандидат-докторантски изпит по научна специалност
Икономика и управление (Аграрна икономика)**

1. Поземлени ресурси в земеделието. Земята – производствен фактор. Специфики на земята като производствен фактор. Класификация и структура на поземлените ресурси. Използване и оценка на земята. Пазар на земята. Подходи и методи за определяне цената на земята.
2. Аренда и арендни отношения в земеделието. Икономическа същност на арендата. Арендни отношения. Основни елементи на арендните отношения: аренден договор; обект на арендуване; арендодател; арендатор; аренден срок. Форми на арендни плащания. Методи за определяне размера на арендните плащания.
3. Капиталът на земеделското предприятие. Същност и характеристика на капитала. Кръгооборот и оборот на капитала. Състав и структура на капитала. Дълготрайни активи – характеристика и структура. Оценка на дълготрайните активи. Амортизация на дълготрайните активи. Методи за изчисляване на амортизацията.
4. Разходи и себестойност на земеделската продукция. Същност и класификация на разходите. Същност и видове себестойност. Разпределение на разходите и изчисляване на себестойността на земеделската продукция. Влияние на разходите върху равнището на себестойността на земеделската продукция. Фактори за намаляване на себестойността на земеделската продукция.
5. Цени и ценообразуване на земеделската продукция. Същност и видове цени. Ценообразувачи фактори. Методика за определяне цените на земеделската продукция.

6. Политика за поддържане цените на селскостопанските продукти. Функции и особености на цените на селскостопанските продукти. Цели, предимства и недостатъци на ценовата политика. Инструменти на ценовата политика. Ефекти от прилагането на инструментите на ценовата политика. Показатели
7. Търговска политика - контрол върху вноса и износа. Характеристика на инструментите за контрол върху вноса/износа. Ефекти от прилагането на инструментите за контрол върху вноса/износа. Показатели за отчитане на този ефект
8. Политика за подкрепа на доходите на земеделските производители. Характеристика на механизмите за подкрепа на доходите. Ефекти от подкрепата на доходите на производителите и показатели за тяхното измерване.
9. Агрегирани показатели да отчитане на ефекта от провежданата аграрна политика. Класификация на инструментите и обхват на показателите. Показатели за отчитане на влиянието на политиката върху икономиката.
10. Политика за намеса на пазарите за производствени селскостопански фактори. Същност и причини за държавна намеса на факторните селскостопански пазари. Цели на ресурсната политика. Икономически ефекти на намесата на пазарите на суровини и материали. Показатели за отчитане на влиянието на политиката за намеса на пазарите на суровини и материали.
11. Националните аграрни политики и международната търговия. Свободната международна търговия със селскостопански продукти и изгодите от нея. Протекционизмът в селското стопанство и международната търговия и ефектите от него. Ролята на международните организации за либерализация на международната търговия със селскостопански продукти. Решенията на Уругвайския кръг от преговори в ГАТТ (СТО) в областта на селското стопанство. Основни проблеми в преговорите от кръга Доха
12. Обща селскостопанска политика (ОСП) на Европейския съюз (ЕС). Мотиви, цели и принципи на ОСП на ЕС, финансиране на ОСП. Етапи в развитието на ОСП. Особенности в приложението на ОСП в новите страни членки на ЕС. Основни насоки в развитието на ОСП за следващия планов период
13. Ефекти от приложението на ОСП в България. Методи за оценка на влиянието на ОСП.
14. Структура и особености на агромаркетинга. Търсене на земеделски и хранителни продукти. Теория на консуматора.
15. Етапи в развитието на продоволствената верига. Форми и начини на съвместна и директна реализация на земеделските продукти. Маркетингови маржини.
16. Реализация на земеделските продукти чрез едрови пазари. Тържища, аукциони и борси.

17. Възможности за прилагане на маркетинговите техники от земеделските производители. Маркетинг на земеделския производител.
18. Мениджмънт на земеделските стопанства. Същност на управлението на земеделските стопанства. Управленският процес в земеделските стопанства. Производствени структури в земеделието. Основни характеристики и особености на управлението. Организационно реструктуриране след приемането на България в ЕС.
19. Планиране на дейността на земеделските стопанства. Определяне на визия за развитие на земеделските стопанства. Целеполагане и видове цели. Бизнес план – структура, съдържание. Особенности на методическия подход за разработване на бизнес план на растениевъдните и животновъдните производства.
20. Организация на използване на поземлените ресурси на земеделското стопанство. Същност и основни елементи на организацията на територията на земеделското стопанство. Организация на земеделското стопанство със собствена и с арендувана земя. Земеустройство на земеделските стопанства. Организация на земеползването на земеделското стопанство.
21. Управление на използването на техническите средства на земеделско стопанство. Организация на машинно-тракторния парк на земеделските стопанства. Размер и състав на машинно-тракторния парк. Организационни форми на експлоатация на машинно-тракторния парк. Организация на техническото обслужване и ремонта. Организация на технологичното оборудване в животновъдните ферми.
22. Управлението на финансовата дейност на земеделското стопанство. Финансово планиране и финансов план. Планиране на приходите и разходите от дейността на земеделското стопанство. Управление на оборотните средства.
23. Ръководство на персонала в земеделското стопанство. Набиране на персонал в земеделското стопанство. Мотивация и заплащане на труда в земеделските стопанства. Организация на трудовите възнаграждения и на работната заплата. Форми и системи на заплащане на труда на земеделските стопанства.
24. Управление на инвестициите в реални активи. Същност на инвестиционния процес. Етапи на инвестиционния процес. Инвестиционен риск и неговата оценка. Избор на инвестиционно решение. Методи за оценка и избор на инвестиционен проект.
25. Права на собственост и ефективност на пазарното им разпределение. Структура на правата на собственост. Външните ефекти като източник на дефекти на пазара. Видове външни ефекти.

ЛИТЕРАТУРА

1. Ангелова В. Аграрна икономика, Университетско издателство „Стопанство“, С., 1999 г.
2. Апостолов Н., Н. Найденов, Приложна екология и икономика на околната среда, УНСС, 1993
3. Вълчев Н. и колектив, Аграрен пазар и регулиране на аграрното производство, БАН, С., 1994 г.
4. Георгиев И. и др. Аграрна икономика, Изд. „Абагар“, 1999 г.
5. Иванова Н., Лингард Дж., 1993 Методология за определяне на трансфера на доход по веригата производство – крайно потребление, Икономика и управление на селското стопанство, бр. 6, стр. 17 - 22
6. Копева Д., 2000, Резултати от поземлената реформа, Алтернативи, Издание на УНСС, бр. 4 – 6, стр. 17 – 18
7. Мишев Пл., Иванова Н., 2004 Влиянието на общата селскостопанска политика върху производството на земеделски продукти в България след присъединяването към ЕС, Годишник на УНСС, стр. 221 – 259
8. Мишев Пл., Иванова Н., Големанова А., 2004 Оценка на насоките за комплексно развитие на селските региони в България, Икономика и управление на селското стопанство, бр. бр стр. 13 – 19
9. Найденов Н., А. Митева, С. Маджарова, З. Стоянова, Екология и устойчиво развитие, УНСС, 2009
10. Петков Л., 2002, Макроикономическата среда за земеделска дейност в България, Икономическа мисъл, бр. 2
11. Петков Л., 2005, Инструменти на държавната политика за постигане на по-висока инвестиционна активност в българското земеделие, Икономическа мисъл, бр. 1
12. Пл. Мишев, Н. Иванова, 2004, Влияние на Общата селскостопанска политика върху производството на земеделски продукти в България след присъединяването към ЕС, Годишник на УНСС, Университетско издателство Стопанство, стр. 221 – 258
13. Пл. Мишев, Н. Иванова, 2006, Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и аграрния сектор в България, глава II в Икономически доклад на президента на Република България „Конвергенция и Европейски фондове – 2006“, София, 2006, стр. 84-102
14. Попов Г. и др. Икономика и организация на фирмата, Изд. „Горекс Прес“, С., 2006 г.
15. Anderson K., Valenzuela E., 2008, Global Estimates of Distortions to Agricultural Incentives, 1955 to 2007, Working Paper, World Bank www.worldbank.org/agdistortions
16. Baland J. M., 1993 The Economics of Price Scissors: a Defense of Preobrazhensky, European Economic Review 37 (1), January
17. Bullock D. S., Kola J., Salhofer K., 1997 Transfer Efficiency of Agricultural Policy: a Review, 22nd Congress of the International Association of Agricultural Economics, Contributed Paper, Sacramento;

18. Cahill C., Legg W., 1989-1990, Estimation of Agricultural Assistance Using Producer and Consumer Subsidy Equivalent: Theory and Practice, OECD Economic Studies No 13 стр. 13-43
19. Davidova S., Buckwell A., 1999 Land Reform and De-collectivisation in CEECs: Some Conceptual Issues, Bulgarian Journal of Agricultural Science, vol. 5 N 2, стр. 325 – 337
20. De Gorter H., Swinnen J., 2002 Political Economy of Agricultural policies, in Gardner B and Raussier G (edt.) The Handbook of Agricultural Economics, volume 2, стр. 2073 – 2123, Amsterdam, Elsevier
21. EC DG Agriculture and Rural Development, 2006 Simplification of the Common Agricultural Policy, Action Plan, WP
22. EC, 2002 Communication from the Commission, Information note, Common Financial Framework 2004 – 2006 for the Accession Negotiation
23. FAO, 1992, Agricultural Price Policy: Government and the Market, training materials
24. Folmar H. et al, Principles of Environment
25. Frank Ellis, Agricultural Policies in Developing Countries, Cambridge University Press, 1992 (от катедрата).
26. Graham Hallett, The Economics of Agricultural Policy, Oxford, 1968 (намира се в НБКМ).
27. Grossman G. M., Helpman E., 1994 Protection for Sale, The American Economic Review, vol. 74, 833 – 850;
28. Harley, M., 1996 Use of Producer Subsidy Equivalent as a Measure of Support to Agriculture in Transition Economies, American Journal of Agricultural Economics, 78 (3), стр. 799-804.
29. Josling T.E., 1973 Agricultural Protection, Domestic Policy and International Trade, C73/LIM/9, FAO, Rome, стр. 52-86
30. Krueger A., (1978), Foreign Trade Regimes and Economic Development: Liberalization Attempts and Their Consequences, Cambridge Ballinger Press, appendix A, стр. 301
31. Michael Tracy, Food and Agriculture in a Market Economy (An Introduction to Theory, Practice and Policy), APS, 1993 (от катедрата)
32. N. Ivanova, Pl. Mishev, D. Hallam, M. Tzoneva, (1997), “Agricultural Supply Response in Bulgaria over the transition Period”, Bulgarian Journal of Agricultural Science, Volume 3, Number 4 (1997), p. 363-372;.
33. N. Ivanova, J. Lingard, A. Buckwell, A. Burrell, (1995), “Impact of Changes in Agricultural Policy on the Agro-Food Chain”, European Review of Agricultural Economics, 22(1995) p. 354-371;
34. Petit M., 1985 Determinants of Agricultural Policies in the United States and the European Community, Washington DC, IFPRI, Research Report 51
35. R. Knutson, Agricultural and food policy, Prentice-Hall, 1990 (от катедрата).
36. R. Quentin Grafton et al., The Economics of the Environment and Natural Resources, Blackwell Publishing, 2004
37. Scandizzo P. L., Bruce G., 1980 Methodologies for Measuring Agricultural Price Intervention Effects, World Bank Staff Working Paper, WB

38. Scandizzo P., 1998 Growth, trade and agriculture An investigative survey, FAO Economic and Social Development Paper, FAO, Rome, p. iii
39. Scandizzo P.L., Bruce C., 1980 Methodologies for Measuring Agricultural Price Intervention Effects, Staff Working Paper no. 394, World Bank
40. Tietenberg, T., Environmental and Natural Resource Economics, harper Collins Publishers, 1992
41. Tsakok I., 1990 Agricultural Price Policy A Practitioner 's Guide to Partial Equilibrium Analysis, Cornel University Press, Савов Ст., Световна икономика, С., 1993 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Найденов Н., Основни принципи на устойчивото развитие, в Актуални проблеми на екологията, под ред. на акад. Г. Близнаков, УИ"Св. Кл. Охридски", 1999
2. Флавин Кр. и кол., Състояние на планетата, (Поредица от издания на Института Уърлдуюч за напредъка към устойчиво общество), "Книжен тигър", София, 1994, 2005 г
3. Davidova S., Buckwell A., 1999 Land Reform and De-collectivisation in CEECs: Some Conceptual Issues, Bulgarian Journal of Agricultural Science, vol. 5 N 2, стр. 325 – 337
4. De Gorter H., Swinnen J., 2002 Political Economy of Agricultural policies, in Gardner B and Rauser G (edt.) The Handbook of Agricultural Economics, volume 2, стр. 2073 – 2123, Amsterdam, Elsevier
5. EC DG Agriculture and Rural Development, 2006 Simplification of the Common Agricultural Policy, Action Plan, WP
6. EC, 2002 Communication from the Commission, Information note, Common Financial Framework 2004 – 2006 for the Accession Negotiation
7. FAO, 1992, Agricultural Price Policy: Government and the Market, training materials
8. Panayotou T., The Economics of Sustainable Development, The Green Markets, San Francisko, 1993
9. WB, Environment Matters, Annual Review at The World Bank, 2002, 3, 4, 5

м. Септември 2013 г.

Ръководител катедра:

„Икономика на природните ресурси“:
(проф. д. ик. н. Пламен Мипев)